

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
továbbá a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési penzek, a hír-
deések és ezeknek díjai,
alámint a felszólamlások
küldendők.

ABONY

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felölős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyil tér szá 1 korona.

Boldog újévet.

Mint a tövig égelt méces, még egy-
kettőt lobbant az ó esztendő, s abban a
szempillantásban, amikor régen kihunyt tár-
saihoz tért meg, kigyulladt az új, hogy fi-
atalos tűzével, frissen lobogó lángjával be-
sugározza a világot. A távozó magával vit-
te batyujában beváltatlan ígéreteknek, va-
lóra nem váltott reményeknek egész gar-
madáját. Az érkező mosolyogva kínál új
ígéretek, új reményeket. Beváltja-e vajjon?
Nem tudni. A jövőnek sűrű fátyol borította
titkait nem látja senki, fürkésznie sem sza-
bad. Az embernek be kell érnie azzal, hogy
szívébe reményiséget, hitet és bizalmat ol-
tott egy joságos, szelid kéz, egy láthatatlan
hatalom, amely gondos szammal virraszt
felettünk, s amelyhez fölemelkedni jól esik,
hálás szóval és panaszszal egyaránt.

És zokszóval ne illessük az ó-évet. Ne
vádoljuk meg azért, ha nem is teljesítette
mindazt, amit őtől vártunk. Emlékezzünk
vissza tovasuhant napjaira, napjainak tova-
röppent óráira, s bizonytal fogunk találni
köztük szépet is, olyat, amelyet kedves em-
lékképpen kell megőriznünk lelkünkben. Fo-
gunk köztük találni egy-két boldog napot,

órát vagy perccet, amelyeknek édes melege
jótékonyan enyhített sok hideg, sötét és kí-
nos pillanatot. Behantolt sírok között fo-
gunk találni egy-két szál virágot, sivar pus-
taságokon egy-egy üdítő forrást és zordon
zivatarban egy-egy atvillanó fény sugarat. Ér-
jük be ezzel. Simuljanak el homlokunkról
a bánat, a harag redői. Elmúlt. És vissza
nem tér soha többé.

Köszöntsük bizalommal az új eszten-
dőt, amint ő is biztató mosolyal ajkán,
érkezik közénk. Fogadjuk őt, mint jóbará-
tot, aki a legjobb szándékkal közeledik hoz-
zánk, és szíves rokonszenvvel nyújtja felénk
jobbát. Szorítsuk meg és folytassuk vele
utunkat. A merre vezet, arra kell mennünk.
Ha utközben tüske vérzi meg lábunkat, ne
siránkozzunk és ne panaszkodjunk. Le-
het, hogy azután napsugaras tájra jutunk,
ahol millió illatos virág bókol felénk. Ha
hegynek vezet és verejték üli meg a hom-
lokunkat, ne szitkozódjunk. Lehet, hogy a
tulsó oldalon kedves ösvény vezet le a völgy-
be, ahol vendégszerető anya, dusan terített
asztal és dagadó párnákkal vetett puha ágy
várakozik reánk. Balsors a hitünket meg ne
ingassa, jószerecsse ne tegyen elbizakodot-
tá. Vagyainkban, reményeinkben ne legyünk

tulzottak, mert ez biztos csalódáshoz vezet.
Legyünk bátrak, elszantak, s emelt fővel,
de imádsággal ajkunkon, köszöntsük az új
esztendőt. Imádságunk szálljon ahhoz, aki
az idők végtelenségének magasán trónol, s
kérjük tőle, hogy legyen irgalmas hozzánk.
Kimélje meg esapástól hazánkat, városun-
kat és az egész emberiséget. Hogy legyen
békesség a földön és a szívekben. Üdv ne-
ked, ifju év!

A ref. kultúraért.

Református iskolánk bizony nemigen bővel-
kednek azokban a fölszerelésekben, melyekkel ta-
nítóink teljes sikerrel működhetnek gyermekeink
nevelésében, ismeretek gyarapításában.

Fajdalommal tapasztaltuk ezt nemcsak a
tanítók, hanem különösen az egyház buzgó lel-
kese, ut. Kiss Zsigmond is, és ez bírta arra az
elhatározásra, hogy a hiányokon, a hiányok külön
megadóztatása nélkül segítsen és előteremtse azo-
kat az anyagi eszközöket, melyeket egy modern
iskola nem nélkülözhet.

És szentmentek a meghívók egy jótékony célú
hangverseny és tea-estélyre, melynek programja,
ugyszintén a mozgómozgás elérése a ref. hölgyek
agilitása szép sikert ígér a nemes célra.

Az estély 1 hó 5-én tartatik meg a Kossuth
szálloda emeletének összes helyiségeiben.

A hangversenyre Kiss Ferenc rektor egy
negyven tagú vegyes énekkart szervezett és tanít-
tolt be; részt vesz azon továbbá Koller Ferenc,
a kecskeméti zeneiskola híres tanára is, aki C-g-

TÁRCA.

A társadalmi kérdések megoldásáról.

Az abonyi „Ipartestület” 1908. december 26-iki felolvasó-
estélyére írta és felolvasta: **Rosenzweig Mór.**

— Az „Abony” eredeti tárcája. —

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az abonyi „Ipartestület” vezetőségének meg-
tisztelő meghívását elfogadva jöttem ide, hogy
ezen az ünnepeken én is részt vegyek. . . . Meg-
vallom, jövőm életpályám bizonyos mértékben
feszélyezett az első pillanatban, mert azt hittem,
hogy a kereszténység eme kiváló fontosságú em-
léknapján a zsidó felekezet szolgálja nem szere-
pelhet. — Ezt a feltevést később megdöntötte az
a bizonyosság, hogy az abonyi ipartestület nem
felekezeti, de vallásfelekezeti összejövetelt tart
és ezt a napot az igazi emberszeretethez szenteli.
Ünnepeket rendez, hogy annak jövedelméből
Abony szegénysorsu tanulóit téli ruhával láthassa
el. Nem tesz különbséget felekezet és felekezet
között, de enyhíteni akarja a nyomort ott, ahol a
nyomorúság tanýázik.

A kristálytisza emberi érzések o munkája
hódolatot érdemel. Akik o gyönyörű munka diada-
lát elősegíteni itt egybegyűltek; méltók a tiszte-
letre. A mindeneket atfogó szeretet nevében, az
emberségesség nevében köszöntöm ezt az intéz-
ményt és szeretettel felvölözök a munkásoknak, akik
az „Ipartestület” létezését o munkájuk szívesek
voltak!

Hölgyeim és Uraim!

Előadásom bevezetőjében már jeleztem és
Önök is tudják, hogy az abonyi „Ipartestület” mai
estélyét a tanuló ifjuság nyomorának enyhítése
céljából rendezte. A cél megadja nekem azt a
keretet, amelybe mai előadásomat beilleszthetem.
Hadd beszéljek az elviselhetetlen tömegnyomorról,
Magyarország ipari és kereskedelmi életének val-
ságairól, az uri proletárokról, s hadd mondjam el
azokkal szemben, akik ezeknek a tényeknek fel-
sorolásából élnek, hogy társadalmi bajunk orvos-
szere a mindeneket atfogó szeretet kristálytisza
forrásánál van. Ott, ahol azt az abonyi „Ipartes-
tület” is keresi. Érthetőbben beszéljek! A hazatlan
izgatók, az istentagadók gyűlöletét izzó harcra
célhoz sohasem vezethet. A főnálló társadalmi
rend pilléreit nem fogják ledönteni! Haba várjak,
hogy az évezredek óta alapozott mű romokban
heverjen. Ellenkezőleg! Új alapokra fektetjük,
megerősítjük ezt a társadalmat azzal, hogy a
meglévő bajokat az említett remédiummal fogjuk
orvosolni. . . . Gyógyító ut a fölszakított sebek-
re, erőt az elerőlenedett testrészekbe, kulturát,
tudást az elmaradottaknak, akkor az emberség
minden osztálya eljut a megértésnek arra a foká-
ra, amely a boldoguláshoz és a boldogsághoz
vezet.

Hölgyeim és Uraim!

A kötött beszédben elődottak után amugy
so titok: kézen fekvő kérdésekről akarok be-
szélni.

Korunk izgató kérdése, a szociális probléma
az, amellyel foglalkozni akarok. Haba! Ebben a
kérdésben sem lehet struccpolitikát folytatni. Hisz
a szociális kérdéssel ma a legkiválóbb szociá-
lusok és világpolitikusok foglalkoznak.

tenetségű államferfiak egész életüket o kérdés
tanulmányozásának szentelik. Mindenkit izgat az
a nagy kérdés, hogy a gazdasági terén mutatkozó
nagy eltéréseket miképp lehetne kiegyenlíteni?

Európa valamennyi állama között Magyar-
ország nepe van talán a legsúlyosabb gazdasági
helyzetben. Politikai okokra itt Abonyban a füg-
getlenségi eszmék szüzi talaján, rámutatni fölös-
leges. Rabságban vagyunk! Haba aka-juk sze-
píteni a tényt: szolgaság jármát hordozzuk! Keres-
kedelmünk nem fejlődhetik, iparunk a hatalmasan
fejlett Ausztria iparával nem versenyézhet. . . .
Idegen állam szípolyoz bennünket évszázadok óta.
Kétség kívül való tehát, hogy a helyzet javulá-
sának első és elengedhetetlen feltétele az, hogy a
függetlenségi politika az egész vonalon győzed-
meskedjek.

A függetlenségi politika teljes győzeléhez
azonban legelső sorban szükséges az, hogy harca-
képes társadalmi osztályokat neveljünk! Az állam
sorsát akik szívükön viselik, azoknak a magyar
társadalm gerincét alkotó iparosszínyt kell erő-
síteniük! Mert a magyar kisiparos az alkut nem
ismerő hazafiság tűz-öbaját mindig kiállotta.
A nemzeti küzdelemben Magyarország sok 10 000
főnyi kisiparossága az első esatavonásban harcolt.
A függetlenségi eszmék eme kiváló harcosait az
osztrák nagytőke profitehes lovagja koldusbotra
juttatták. Anyagi romlás, pusztulás mindenütt az
egész vonalon.

Évről évre rosszabbodik a kisipar helyzete.
A bérmunkásnak hasonlíthatatlanul jobb sorsa van
a kisiparosnál. A hivatasos noppolonditók színto
ujjagának a felethi örömlükben, hogy a magyar
iparosok nemcsak színten a nagytőke rabszol-
gái, hanem a világpolitikusok foglalkoznak.

leden, Körösön, Kecskeméti, Fegyverházán szokott zajos sikereket aratni gyönyörű hegedű virtuozitásával.

A hangverseny programja egyébként a következő:

1. „Mester, a ház vihar dühöng.“ Angol karének Palmer H. R.-től. Fordította Benkő József. Előadja az abonyi református egyházi vegyeskar.
2. Népdal-egyveleg. Cimbalmos és hegedűs előadják Szabó Gizike és Király Ferenc.
3. Rachel. Irtá Arany János. Szavalja Kiss Gábor.
4. Saint-Sain C. „Versenymű“ magán hegedűre. Előadja Koller Ferenc kecskeméti zeneiskolai tanár.
5. Regi magyar nóták. Eneklé Király Ferenc; cimbalmos kíséri Szabó Gizike.
6. Kuruc nóták. Négyes karra alkalmazták Hodossy B. és Huber. Előadja az abonyi református vegyes kar.
7. Hubay J. „Csárda jelenetek.“ Hegedűs előadja Koller Ferenc kecskeméti zeneiskolai tanár.
8. Népdalok. Négyes karra alkalmazta Hodossy B. Előadja az abonyi református egyházi vegyeskar.

Már ez is mutatja, hogy az estély a legelvezetesebbnek kínálkozik, s az ily vidéki hangversenyek között első helyet foglalandó el.

Ezzel azonban még nem merül ki, amit a rendezőség a csekély beléptidijért (60 kr.) nyújt, mert utána tánc következik és buffet, melynek anyagát, ételeket és italokat a nemeslelkű közönség adakozta össze s amit Abony szépei fognak szívesen felszolgálni — mérsékelt áron.

A 34 tagból álló rendezőség pedig roppant elhatározással indult a rendezéshez és fogadkozik, hogy ezen a táncestélyen senki sem fog unatkozni s attól a perctől fogva, amidőn Rékasi Miska bandája rákezd, hogy:

„Ezt a kerek erdőt járom én.“

nem lesz pihenése többé egyetlen hölgynek sem, akik legkisebb hajlamot is éreznek a táncra — világos virradtig.

Bizony.

MI UJSÁG?

— **Istentiszteletek.** A szép karácsony ünnepet méltó fényvel az előjáróság és a hívek tömeges részvételével ülte meg a rom. kath. hitközség. A szent éjszakán Ft. Lévay apát, esperes plébános mutatta be a legfölségesebb áldozatot. A délelőtti nagy szent misén Ft. Lévay apát pon-

A kisiparosok katasztrófáját minden erővel meg kell akadályozni. Az állambatalom minden szervet mozgósítanunk kell, hogy nemzeti létünket fenyegető csapást elhárítsuk. A nagytőke rabló politikájával szemben a kisiparosok hadd védekezhessenek! Nem angett és bankettezni és azokon kacsaringós szölamokban éltetni a kisipart, de cselekedni tessék! Mert bizony mondom, a csekélyveszükségességének az a bizonyos órája már ütött.

A kisipar válságát első sorban és főképp az elviselhetetlenül súlyos adóterhek okozták. A magyar kisiparosokat tehát az adózás emyire súlyos kötelezettségei alól fel kell szabadítani! Öcső hitelforrásokat kell megnyitni a kisiparos számára. — A porosz birodalmi tanács 1876-ban elszegényedett német kisiparosok segítése céljából 40 millió márka kamatmentes kölcsönt szavazott meg. Ha az újszerűségi ügyök csináltatásában majmolni tudják Nemetszágot: a kisiparos mentő akcióit is utánozhatnánk! Mert a magyar kisiparos hitel nélkül nem boldogulhat.

A hitelviszonyok rendezése azt követeli, hogy az Osztrák-Magyar Bank, esetleg felállítandó Önálló Nemzeti Bank szövetkezeti központot létesítsen, hogy az ipari hitelszövetkezetek közvetlenül kölcsönt kaphassanak, tagjaikat elláthassak.

Magyarország kisiparoságát a segítés helyett két oldalról támadják. Egyfelől a kormány részét intéznek támadást ellene, másoldalról pedig a szervezkedő munkás proletariatus ostoresapásait kegyetlen elviselni.

A kormány azzal indokolja támadásait, hogy a géptechnika fejlődésével együtt a kisipar amugy is elpusztul; nem lehet rajta segíteni! — Ezt a véleményt a gyakorlati élet megdöntö. Elég ha a munkások közül csak a szabó és kalapos iparra mutatunk, amelynek termékei a munkások nemcsak

től, megelőzőleg szónoki hűvel rónak szent beszédet tartott. Délután asszisztenciával ment végbe a nagy ünnepi vacsernye. Másnap, tiszt. Vályán Lajos s felkész megható szónoklata és Ft. Lévay apát segédlettel végzett istentisztelete emelte az ünnep méltóságát. — Szűveszter estélyen Ft. Lévay apát lendületes szónoklatban esettelte a hitetlenség terjedését. Szónoklata végén lelkipásztori legjobbj indulattal hívta fel a szülőket arra, hogy gyermekeiket a templom szorgalmasabb látogatására buzdítsák. — Új év napján tiszt. Pusztay János s. felkész tartalmas szl. beszédben ostromozta a leginkább divó társadalmi bűnököt, az asszisztenciális nagy szent misét pedig Ft. Lévay Mihály apát esperes plébános celebrálta. E szép istentiszteletek valóban a hívőknek lelkiük üdvőségére vált.

— **Előléptetések.** A közoktatásügyi miniszter Karay Miklós polg. isk. tanárunkat, Molnár Margit tanárnőnket a X. fizetési rangosztályba és Szabó Etelkát a XI. fizetési rangosztályba helyettes tanárnőnek léptette elő, illetve nevezte ki.

— **Kinevezés.** A király 1908. dec. 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával f. hó 1-én kezdődő ranggal, Győre Győző s-jegyzőnket honvéd hadnaggyá nevezte ki. — Gratulálunk.

— **Tisztelgés.** A rom. kath. tanítótestület szeretetének és ragaszkodásának jelölül Szűveszter estélyen járult illusztris főnöke, Ft. Lévay Mihály apát, esperes plébános elé. A testület háláját, jókívánságát érzelmes beszédben Schlosser László igazgató-tanító tolmácsolta. A felekölt lelkületű főpap továbbra is biztosította a testületet jóindulatáról, egyben megígérte az utat, amelyet a tanítósnágnak az Ur felelmére való oktatásnál haladnia üdvös. Egy kis barátságos beszélgetés s a jókívánságok megisméllése után a tisztelgés véget ért.

— **A munka jutalma.** Szép kis ünnepség folyt le az ó-év utolsó napján délelőtt a városház dísztermében, a midőn is az előjáróság és képviselő testület tagjai s más nagyobb számú érdeklődők jelenlétében Dr. Madarász Adorján főszolgabíró emelkedett beszéddel nyújtotta át a m. kir. földmívelésügyi miniszter 100 koronás jutalmát és egy díszlevelet Igarai Szabó János munkásnak, hosszú éveken keresztül tanusított békés szorgalmas és becsületes munkásságáért, buzdítván őt és munkás társait további becsületes munkásságra ember becsülésére, és hálára azok iránt, kik az érdemet még a legalsóbb fokon is észreveszik és méltányolják. A beszéd végeztével kezét fogott a kitüntetett munkással, a ki hálát tett szavakkal köszöntö meg a nem remélt kitüntetést és jutalmat, mire az ünnepély az egybegyűlt lelkes éljenzései között véget ért.

— **Szegénysorsú tanulók felruházása.** A rom. kath. iskolában részint hagyó-

ügy előállítani, mint a hogy a kézművesek előállítják.

A gépversennyel és a nagy tökével szemben a tömeg termelés rendezése a kisiparosok helyzetét megkönnyítheti.

Mindeniparágának szövetkezeti központot kell felállítania, amely azután az ország minden részébe termelő fiókokat szervez. — Az így összetartó, anyagilag és erkölcsileg solidáris kisiparos osztály szembeszállhat és legyűrheti a profitenező nagytőkét; és joggal megkövetelheti az államtól, hogy ipari szükségletének szállítását, az ország összes kisiparosait magába foglaló termelő központra bízza.

Ha a kisiparos helyzete megjavul a munkásság támogatása önmagától megszűnik. Meg fog szűnni az a balvélemény is, hogy a berkegések rendezésének a kisiparos állja útját. Sőt ellenkezőleg! A bérmunkás törekedni fog arra, hogy maga is kiki, rós lehessen.

Az ipartörvény tervbe vett revíziójáról, az önnálló vamtörvényről, magyar nemzeti bankról és a kisiparos érdekek egyéb feltételeiről beszéljenek a politikusok!

Csak egyszerűen annyit, hogy a kisipar katasztrófájának elhárítása az ország eleterdeke. Haza mentő akciónkat tehát a kisiparos serelnek orvoslásán kell kezdenünk!

De hazánk kereskedelme sem áll nyugot európai színvonalon! Kereskedelmi életünk állandó pangását, a vállalkozási kedv hiánya, a fogyasztók nyomorúsága és ausztriától való függésünk okozta. — Az ország vezető köreiből meg ilyen kereskedelmi viszonyok között is kereskedelem ellenes áramlatok kepződnek.

Van politikai párt, amely a kiskereskedők ténkretetele céljából felekezeti jellegű szövetkezeteket tart fenn, ezek a szövetkezetek a legújabb

mányok kamataiból, részint Ft. Lévay Mihály apát felhívása folytán begyűlt összegből özv. Richter Arnoldné urnó 50 kor. és Heredi Joakim p. ü. szemlést 10 kor. adományából f. hó 12-én a tanfőtestület nébány tagja és tiszt. Vályán Lajos káplán jelenlétében sikerült 80 tanuló 466 kor. 58 filler értékben különféle ruhadarabokkal felruházni. A szeretet szikrája, amely a felhívásból kipattant, megtette jótékony hatását. 80 gyermek arca pirult ki az örömtől, hogy hitvány ruhaeskáját, labbelijét újjal válthatta be; 80 gyermek szívében ott vibrált a hála érzete. Az örönmosolygás közé azonban belopódzott a bánkódó szomorúság is; u. is voltak többen, akiknek az ajándékokból nem jutott semmi. Tiszt. Vályán Lajos káplán úgy az örvendzőkhöz, mint a buslakozókhoz szeretetteljes szavakkal szól, az előbbieneket hálára, az utóbbiakat reményre buzdította. Az örvendzők ragyogó arcát, a szomorkodók megnyugvó szívvel távoztak.

— **Relyre igazítás.** A szegény gyermekek felruházására rendezett hangversenyről szóló tudósításunkból, szedési hibafolytán Müller Mór gyűjtő ivéről a következő adományozások maradtak ki: X. Y., Norman Gézáné, Normann Józsefné urnók, Török Kalmán és Valent József 2-2 kor. és Baziz Mihály 1 kor. Mely összegek azonban a bevételi összegben bent foglaltatnak.

— **A szegényház karácsonya.** Előző számunkban közöltük azt a nemesszivűséget, amellyel Ft. Lévay apát a szegényház lakóinak szl. karácsony napjára oly nagy örömet okozott. Később, lapunk zártakor értesültünk, hogy a szegények megvendégeléséhez Keglevich István gróf és vallásos lelkiületű neje, a grófné is nagymértékben hozzájárult azzal a temérdek kalácsal és hatalmas makospatkókkal, amelyek rogyásig megtöltötték a szegényház asztalát ugyanmilyra, hogy a kórház és szegényház gondnokának alítása szerint, még ma is vígan falatoznak a szegény világtalanok és keresetképtelen öregek a zamatos kalácsokból. Máskor sem szenvednek itt nélkülözést a szegények, mert elég tisztességesen gondoskodnak róluk, de e napokon valósággal átértettek, hogy ők nem szegények, nem boldogtalanok. Szálljon Istennek bőséges áldása a szegények párdogóira, jötevőire!

— **Kossuth bál.** A Kossuth-szobor bizottság f. hó 1-én tartott értekezletén elhatározta, hogy az idei Kossuth bálát f. hó 17-én tartja meg, melyen saját italát fogja adni a rendezőség, ételekről pedig Schönfeld Adolf vendéglős fog gondoskodni.

— **Válasz.** Lapunk utolsó számának „Csarnok“ rovatában megjelent „A szülő és az iskola“ című tanügyi cikknek nem minden részletét értek egyet, különösen azzal nem, amely az iskolától megtagadja, elvitatja a nevelői bálást. Ezt

a felekezeti gyűlöletnek, a nép bujtásának, az államhumanizmusnak. Ez a politikai párt 1896-tól kezdődőleg 12000 falusi kiskereskedőt kergetett esőbe. — Érthető, sőt természetes, hogy kereskedelmi életünk megerősödéséről és fejlődéséről egyáltalán nem beszélhetünk.

Beszéljünk a földmívelőkről!!

Magyarország — par excellence — agrár állam és a földmívelők sorsát a nemzeti eszme szempontjából is abszolút figyelmet érdemel. Mondjuk ki nyíltan, hogy a reg. corrupt rendszer Magyarország kigazdait is a pusztulás örvényébe taszította. A kigazdák vállára súlyos terheket rakott, azokat kegyetlenül megadóztatta. A töversenyen érvényesül az az elv, hogy a gyengébb lónak az erősebbel szemben előnyt kell juttatni. Az államéletben ennek az elvnek mindig a megtörtöttjét alkalmazták. Nagybiatok terheit mindig a kisbirtokos viselte!

Ne panaszkodjunk! Állapítsuk meg a tény! A nép megnyergelő politikának egyszerű következménye az, hogy tiszta tekkönyvi lappal a magyar kisbirtokosságnak talán 30% a sem rendelkezik.

A földmívelő proletariatusról talán jobb nem beszélni? Az irtozatos tömeg nyomor részleteit előszóval cse emi nem is lehet. A máskor napbaráított arcú emberek szívtüdővesz gyilkolja. Az ehtifusz szinte járványszerűen dühöng. Nem esoda! Az 1908-ik közönséges esztendőben Pátsburgi és Canadai földek gyomraba a tüzes halált okádó kőszén poklokba másfél százezer magyar ember rohant.

Az ehbéért robotoló kishivatlanok, a gyatrau díjazott állami tisztviselő, a súlyos javadalmasu bírói kar, és a szellami proletarok százezrei szinten e rendszer kegyetlen nyögők. Várják a felszabadulást, a megváltást!

még idáig senki sem merete állítani. Azt azonban elismerem, hogy a cikk gondolkozó főt árul el, s ha szerző tanulmányozná a pedagógiát, methodikát és didaktikát, mindjárt más színben látta azokat a passzusokat, melyeket cikkében az iskoláról írt. Hogy az iskola meg mindig hamupipőkéje a társadalomnak, — sajnos — igaz. A cikkre, lapunkban sűrűn megjelent tanügyi közlemények miatt, későbbben fogok tüzetesen válaszolni. Addig is béke velünk. Abony, 1908 évi december hó 26.-án. Veverán István róm. kath. néptanító, főmunkatárs.

— **Eljegyzés.** Dr. Révész Géza ügyvéd eljegyezte Róth Sárkát Aradról. Szívesen üdvöztöjük az ifjú jegyes párt és kívánunk nekik szerencsét.

— **Fehér világ.** A múlt év jó vastag hólepelben beburkolódva búcsuzott el tőlünk, ugyan ilyen vadonatúj subában köszöntött be hozzánk az új esztendő. Kített magáért tél apó! Amit elsielt, amit elmulasztott, most helyre hozta. Már azt hittük, hogy tévedésből-e, haragból-e vagy miből — melegtakaró nélkül fogja hagyni a didergő földet. Ime, nem úgy lett. Fehér világot varázsolt elő nekünk. Úgy-úgy tél apuska. Ez már beszéd! Most már mi sem haragszunk, minék bítelül ezennel visszavonjuk az Önhöz adreszált „hallja ke!” megszólítást. — Csak aztán módjával bánják velünk tél apuska!

— **Egy éves méncsikók vásárlása.** A földművelésügyi miniszterium fölhívja azokat a gazdákat, akiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős esontu, szabályos testalkatú, saját nevelésű egy éves méncsikó van, s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a földművelésügyi miniszteriumhoz benyújtandó I. koronás helyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban jelentsék be február 1-ig. E határidőn túl a jelentkezések nem vétetnek figyelembe.

— **A jáász törvényszék.** Jászberény mégis csak megkapja végre-valahára a rég óhajtott törvényszéket. A múltkorában már az országgyűlés egyik bizottsági ülésén Günther igazságügy-miniszter maga is határozottan kijelentette ezt, — sőt a múlt héten az igazságügyminiszter, a szolnoki kir. törvényszék elnöke, dr. Félix Antal útján már fel is hívta Jászberényt, hogy a törvényszék és fogház elhelyezése dolgában mielőbb tegyen részletes előterjesztést. Világos tehát, hogy a törvényszék visszaállításán in már csak rövid idő kérdése. A jáász metropolisban persze nagy az öröm, ami érthető, mert hisz elég régen varják a kormány-ígéretet beteljesedését. A kívánt előterjesztés hamarosan elkészül s mint halljuk, azt fogja javasolni, hogy a törvényszéket a volt megyei székház

megfelelően átalakított épületében helyezze el az igazságügyi kormány.

— **Gyilkosság a szomszédban.** Cegléden dec. 20-án Jónás Károlynál, a városi iskolakert bérlőjénél bál volt, amelynél a zenét a tulajdonos cimbalommal, a bört pedig a résztvevők szolgáltatták. Odavetődött aztán berúgott állapotban Sárk István és Sárk Pál napszámos és nemsokára egy parázsverekedés lett az eredmény, melynek végeztével Paprika Janost halva találták. Valaki szíven szúrta.

— **Új egykoronások.** A magyar és osztrák kormány közt tárgyalás folyik 150 millió új egykoronás veretése tárgyában. Erre azért van nagy szükség, mert az egykoronás pénzdarab iránt a forgalomban nagy a kereslet. A szükséges ezüstmennyiséget az Osztrák Magyar Bank fogja szállítani saját pénzkészletéből s az így keletkezett hiányt arannyal fogják pótolni. Az 1892.-i valuta törvény értelmében 200 millió egykoronást vertek a forgalom számára és pedig 140 milliót Ausztria és 60 milliót Magyarország számára. A mostani újveretű egykoronásokkal a forgalomba hozott pénzdarab száma jelentősen megnövekedett.

— **A kecskeméti kir. törvényszéknél** az 1909. évben szervezendő esküdt-bírók elnökevé a budapesti ítélőtábla elnöke dr. Stipl Károly kecskeméti kir. törvényszéki elnököt, helyettesévé pedig Kiss Ferenc ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót nevezte ki.

— **Disznóhús ár leszállítás.** Tudatom a mélyen tisztelt közönséggel, hogy a mai naptól kezdve a disznó hús árát a következő árakban adom üzletemben:

Friss oldalos	56 kr.
Karmonádi és ezomb	60 kr.
Tiszta szín hár és új szalonna	64 kr.
Pörkölni való vagy kocsonyának	40 kr.

Magamat a nagy érdemű közönség b. pártfogásába ajánlva maradtam tisztelettel

IFJ. VÁRADY PÁL

hentesmester Nagy Körös.

— **A fináncok Manlichert kapnak.**

A pénzügyi kormány végre belátta, hogy a pénzügyörök jelenlegi legyvere, a Wernli karabély már semmiképp nem felel meg a mai követelményeknek, mert ezt a régi időkből való puskát alig lehet védelmi eszközül használni. Pedig a pénzügyörök akárhányszor van támadásnak kitéve. Az új legyver a pénzügyörök sajátos viszonyainak megfelelően átalakított Manlicher karabély, amelyet egyelőre a határszeli szakaszok állásfűzjei kapnak meg.

— **Egy új intézmény.** A budapesti Pasteur-Chamberland-intézet, mely mint a veszélyes ebmarások elleni egyetlen magyar menedékhely, de mint rentabilis vállalkozás is minden tekintetben megállta helyét, — a Műszaki Világ híradása szerint — valószínűleg fel fog oszlani, mivel az állam legközelebb feláll a ii fog egy Pasteur-Chamberland-intézetet, melynek tarifái olcsóbbak lesznek a most magánvállalkozó kézen lévő Pasteur-Chamberland-intézet díjszámbájánál.

CSARNOK.

1908. †

Sok szomorú óránk
Kegyetlen szerzője;
Vágyaink, reményünk
Gyászos temetője;

Belőled immár egy
Ujabb évbe lépünk,
S mielőtt lezárunk,
Meg egyszer megnézünk:

... Süppedő sírok közt
Áll egy kopott fejfa,
A „Szeretet” nyugszik
Temetve alatta . . .

Amott a „Barátság”
Szétzúzott fejfáján
Az „Irigyseg” tombol,
Toporzékol sárgán . . .

Feldult sírok között
Üvölt a „Szegénység”
Beesett arcán ül
A kinteljes ölség.

Távolabb egy dúsnak
Gránitköve felett
Hiúságból virraszt
A „Hamis kegyelet.”

Ott meg a „Honfigond” . . .
Keresztre van verve,
Általutve vérzik
Nemes, érző keble.

Mellette a „Lator” . . .
— Sirján virág zöldül, —
Nem dobja sok büne
Testét ki a földlút.

Számtalan sírok közt,
Amerre szemünk lát,
Nyugszik egy-egy remény
Mint hervadó virág.

Egy-egy vágy hever az
Úton és útfélen,
Sarguló levélként,
Ho szemfedőjében.

— Mindezt Ő esztendő,
Te rablad el tőlünk,
Noha minden szépet,
S jót ígértél nekünk.

Ime előttünk áll
Helyetted e másik,
S mosolyogva nyujtja
Ilatos rózsáit.

Ami k's reménnyel,
Amit még meghagytál,
Tovább megyünk ismét
Enez Új-Év útján.

... Isten veled Ő Év!
Im lezárunk téged,
Sok szomorú emlék
Tér a múltba veled.

Kautz Károly.

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelt munkatársaimnak legboldogabb újévet kívánok és további nagybecsű támogatásukat kérem
SZERK.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT fele Emulsio az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők

ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségesnek rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

Scott-fele Emulsiot

szívesen fogadja és könnyen emésztli meg.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fl.
Kapható minden gyógyszerárban.

Vétel és eladás.

Ki földet, szőlőt, házat eladni vagy venni szándékozik, az forduljon Molnar József vállalkozóhoz, ki ezeket leggyorsabban lebonyolítja; lakik III. ker. Zöldfa utca 6. szám alatt; ahol építetfa, ócska ajtók, ablakok is kaphatók, ugyszintén 10 kocszi ércett jó trágya is van eladó. Értekezni lehet naponta a Hay-féle kút mellett lévő lakásán.

Boreladás

Jó fehér borok 12 forinttól 16 forintig (rizling) eladóak Temesközgy Gerzsonnal.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Professzionátus népbolondítók letagadhatatlan tények ilyen felsorolása után, az uralkodó osztályok elleni gyűlöletre izgatnak. Fölrugják a tulajdonjog szentségét. Megbecsülik a haza szent fogalmát. Megtagadják az Istent! Mindezt azért, hogy elhíthessék nyomoruságban tengődő embertársainkkal azt, hogy az emberiséget csak a gyűlölet fanatizmusával lehet szenvedéseitől megváltani. — Álnok és hazug beszéd ez a lázító beszéd. Valom amit valótam! Csak az örök emberi szeretet mindeneket átfogó és mindeneket átalakító erejével lehet és kell is ezt a társadalmi rendet átalakítani.

Álljon esatasorba mindenki, aki az új Magyarország megalapozásánál munkálkodni akar!

Harcra a felekezeti békeért, teljes vallás-egyenlőségért, mert bizony mondom nincsen különbség ember és ember között; jól mondja az irás: „Valamennyien egy atyának fiai vagyunk.”

Szeressük egymást! Becsüljük meg egymásban az embert. Kölesönös szeretet és megértés minden eselekvésre hivatott tényezőben fel fogja ebreszteni a kölelenség érzetét ez ezek tudni fogjuk, hogy a megódsra váró kérdéseket a szeretet nevében és jegyében haladéktalanul meg kell oldaniok.

Szeretettel, hittel és erővel, meggyőződéssel, ihlettel és fanatizmussal kell munkálkodnunk a szociális béke létrehozásán! De kegyetlenül le kell tiporni azokat, akik ezt az áldásos békét zavarni akarják.

Kölelős megértés és emberiségesség szabadda, nagyra és hatalmassá teszik majd a népet, mely evezredek viharával is büszken dacolt!

**Szőlő-
oltvá-
nyokat**

szállítási,
fajtisza-
ságát jótállva,

legdúsabb választékban a már évek óta első-
nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

telep címe: **Csepvari Erdőtelep,**

Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő-megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részé-
ből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az
ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg
bizonyosságot szerezhel magának fenti szőlőtelep fel-
tétlen megbízhatóságáról.

14-20

Száraz tűzifa.

Apróra vágott bükkfának mmázsája 2 kor.
50 fillérért kapható **Molnár Bélánénál,**
Szelei-út.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és
gőzmosó-gyár

B u d a p e s t, VII. kerület, Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta,
hogy minden tekintélyes vidéki városban képvise-
letet létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű
közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és
postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felke-
reshesse.

Abonyban Schwartz Zseni

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban
vállalja az úri-, női- és gyermeköltönyök, diszítő-
és hatorszövetek, függönyök, kímimunkák, szőnye-
gek, csipke- és végárúk, szőrmék, shtiek vegytisz-
títását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehér-
neműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogás-
talan munkájáról és mindenkor méltányos árainról,
szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képví-
seletet és számos megbízatást kér a

25-25 **Kovald Péter és fia** cég.

**Nyomdász tanulónak egy fiú fölvé-
tetik lapunk kiadóhivatalában.**

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSPORSZESZ.

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó

és hatásos **háztisztító** vární lehet
Óra az egész szőrmék, fertőtlenítő, erősítő és edzi
az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz,
haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 ko-
ronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld u. á-
nyéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Abonyban: 11-20

Láng Oszkár gyógytárában.

Eladás.

2000 kéve jóminőségű macd eladó.
Értekezni lehet **Tóth Mihály**
vállalkozóval

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
jéle Finnicotin-cigaretta. Jvely k jado szban.”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes hívszékártyát tartalmaz.
10-26

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhore-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kanzáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Pflügel Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytómes
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e
szakmában Magyarország-Ausztriában a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Álapított 1846. — Legelőkelőbb referenciák. — Álapított 1846

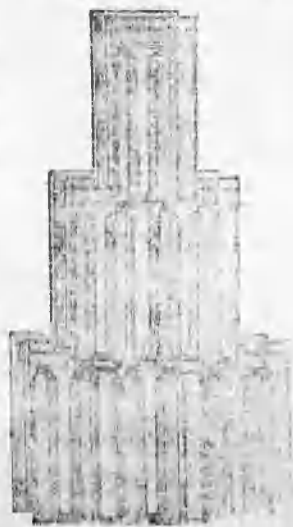
50 MILLIÓ ÉVI GYÁRTÁS

a cs. és kir. szab. BOHN-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

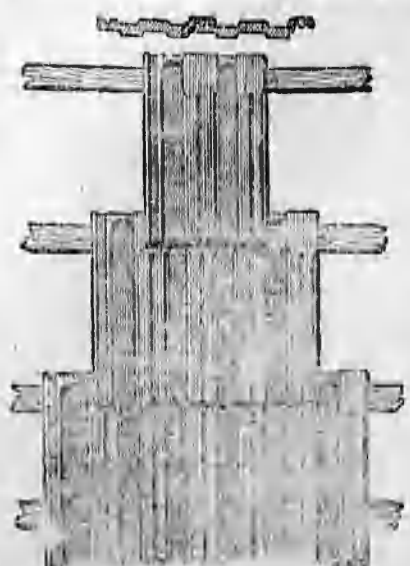
Gyártmányok: BOHN-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek. — Legelőkelőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő
cserep 272. szám.

10-10

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő-
cserep 253. szám.